

Бо фармоиши вазири
маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «12» 10 соли 2016,
№ 3836 тасдиқ шудааст



Тартиби баргузори имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус барои дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Тартиби мазкур дар асоси моддаи 33 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» ва бандҳои 9 ва 94 Тартиби гузаронидани имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 августи соли 2015, № 495 тасдиқ шудааст ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, тартиби ташкил ва гузаронидани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро дар доираи имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – муассисаҳои таълимӣ) муайян мекунад.

2. Имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро довталабоне месупоранд, ки аз рӯи ихтисосҳои интихобкардашон тибқи низоми имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ва талаботи қоидаҳои қабули донишҷӯён барои дохил шудан ба муассисаҳои таълимӣ аз онҳо омодагии эҷодӣ ва маҳорати махсус талаб карда мешаванд. Бо имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус қобилиятҳои эҷодию малакаи махсуси довталабон ва имкониятҳои шахсии онҳо барои аз худ намудани касбҳои дахлдор санҷида мешавад.

3. Рӯйхати ихтисосҳои, ки супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб менамоянд ва мазмуни имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус, аз ҷумла, шакли баргузорӣ, миқдори санҷишҳо ва фанҳои имтиҳонии ихтисосҳои мазкурро Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

4. Имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус тибқи муҳлати муқаррарнамудаи Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Марказ) дар мувофиқа бо муассисаҳои таълимии дахлдор ва Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои таълимие, ки дар онҳо аз рӯи ихтисосҳои дахлдор донишҷӯёнро таълим медиҳанд, баргузор карда мешаванд.

5. Барои ташкилу баргузори имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсус бо фармоиши ректор (директор)-и муассисаи таълимӣ комиссияи имтиҳонӣ (фанӣ) таъсис дода мешаванд.

6. Комиссияҳои имтиҳонӣ (фанӣ) дар муассисаҳои таълимӣ то 1-июни соли имтиҳонӣ таъсис дода мешаванд.



7. Шумораи имконпазири ҳадди аксари холи имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус барои ҳар як ихтисос, новобаста аз муассисаҳои таълимӣ ва теъдоди санчиш, 100 аст.

8. Холҳои аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус бадастovarдан довталаб тавассути низоми 300-балӣ шкалабандӣ карда мешаванд (новобаста аз муассисаҳои таълимӣ ва ихтисосҳое, ки супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб мекунад).

9. Холи гузариш аз имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

2. ТАРТИБИ ТАШКИЛ ВА БАРГУЗОРИИ ИМТИҲОНҲОИ ЭҶОДӢ ВА МАҲОРАТИ МАХСУС

10. Муассисаҳои таълимие, ки дар онҳо аз рӯи ихтисосҳои супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро талабмекарда донишҷӯён таълим дода мешавад, қоидаҳои доир намудани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус, муҳлати баргузори, вақти оғоз ва анҷоми онҳо, қоидаҳои рафтори довталабон дар имтиҳонҳо ва дигар масъалаҳои вобаста ба баргузори имтиҳонро муайян карда, маълумоти заруриро дар ин хусус то 10 декабр ба Марказ пешниҳод менамоянд.

11. Довталабон ихтисосҳоеро, ки супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб менамоянд, бо назардошти муассисаҳои таълимӣ, шакл ва намуди таҳсил интихоб карда, дар нуктаҳои бақайдгирии Марказ тибқи талабот ва муҳлати муқаррагардида ба қайд гирифта мешаванд. Баъд аз бақайдгирӣ ба довталабон “Варақаи бақайдгирӣ” дода мешавад, ки барои қабули ҳуҷҷатҳо ва супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус дар муассисаҳои таълимии дахлдор ҳуҷҷати расмӣ ҳисоб меёбад.

12. Довталаб ихтисос(ҳо)-еро, ки супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро талаб менамоянд, танҳо аз як муассисаи таълимӣ интихоб карда метавонад.

13. Дар сурати яхела будани талаботи имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус аз чанд ихтисоси як муассисаи таълимӣ довталаб метавонад аз ҳамин муассисаи таълимӣ якчанд ихтисосро интихоб намояд. Дар чунин ҳолат холҳои аз имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус бадастovarдан довталаб барои ҳамаи ихтисосҳои дахлдори интихобкардааш эътибори баробар дорад.

14. Рӯйхати довталабонеро, ки имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро месупоранд, Марказ дар шакл ва муҳлати муқаррагардида ба муассисаҳои таълимии дахлдор пешниҳод мекунад.

15. Чадвали баргузори имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро (бо фарогирии номи ихтисос, фанни имтиҳон (санчиш), рӯз, вақт ва макони баргузори машварат (консултатсия) ва имтиҳон) ректор (директор)-и муассисаи таълимӣ тасдиқ мекунад. Ин чадвал бо дигар маводи иттилоотии зарурӣ ба Марказ дар муҳлати муқаррағнамудааш пешниҳод карда мешавад.



16. Муассисаи таълимие, ки довталаб бояд дар он имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро супорад, инчунин нишонии он ва муҳлати баргузории имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус дар даъватнома, ки Марказ ба ҳар довталаби бақайдгирифта мефиристад, нишон дода мешавад.

17. Пеш аз муҳлати муқарраргардида барои супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус довталаб бояд дар назди комиссияи қабули муассисаи таълимӣ ҳозир гардида, аз талаботи имтиҳон (намуди санчиш), рӯзи машварат, рӯз, вақт ва макони супоридани имтиҳон огоҳ шавад. Барои супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус дар муассисаи таълимии дахлдор варақаи бақайдгирӣ ва даъватномаи довталаб ҳуҷҷати расмӣ ба ҳисоб меравад.

18. Комиссияи қабули муассисаи таълимии дахлдор пас аз бақайдгирӣ ба довталабон барои иштирок дар имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус (бо нишон додани имтиҳон (намуди санчиш), рӯз, вақт ва макони супоридани имтиҳон) бояд хабарнома диҳад.

19. Қабул ва ҷобачошинии довталабонро дар синфхона ё макони супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ва риояи талаботи ин Тартибро шахсоне, ки муассисаи таълимӣ онҳоро барои ташкил ва баргузории имтиҳони мазкур масъул таъйин кардааст, таъмин менамоянд.

20. Дар вақти имтиҳони эҷодӣ ва маҳорати махсус ҳузури шахсони бегона манъ аст.

21. Довталаб бояд дар муҳлати муқарраргардида барои супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ба муассисаи таълимии дахлдор ҳозир шуда, шиноснома ё ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсият, ки онро мақоми ваколатдори давлатӣ додааст, даъватнома ва варақаи бақайдгириро пешниҳод намояд.

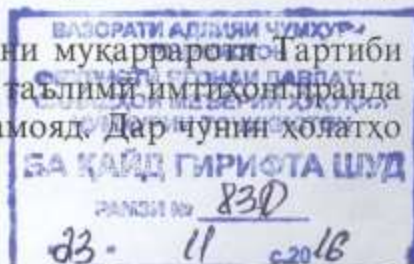
22. Дар вақти имтиҳони эҷодӣ ва маҳорати махсус ба довталаб бо худ доштан ва истифода кардани воситаҳои алоқа, техникаи ҳисоббарори электронӣ ва дигар ашёву таҷҳизоти манъшуда мумкин нест.

23. Дар рафти имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус довталаб бояд талабот ва қоидаҳои муқарраркардаи муассисаи таълимиро риоя намояд.

24. Пеш аз оғози имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус довталаб бо кори имтиҳонӣ, талабот барои иҷрои кори имтиҳонӣ ва меъёри баҳогузорӣ ба он шинос карда шуда, ба ӯ дар бораи вақт ва ҷойи эълони натиҷаҳои имтиҳонҳо, тартиби пешниҳоди аризаи апеллятсионӣ ва ғайра маълумот дода мешавад. Имтиҳонгиранда вақти оғоз ва анҷоми имтиҳонро эълон карда, онро дар тахта (лавҳа) қайд менамояд.

25. Дар сурати бо сабаби узрнок дер кардан ё ҳозир нашудани довталаб ба имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус, ба ӯ барои супоридани имтиҳонҳо дар даври иловагии имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус, ки барои довталабони хангоми бақайдгирии иловагӣ азқайдгузашта пешбинӣ гардидааст, иҷозат дода мешавад. Барои супоридани имтиҳон дар даври иловагии имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус Марказ ба довталаб дар асоси аризаи пешниҳодкардааш иҷозат медиҳад.

26. Барои дар рафти имтиҳон вайрон кардани муқаррароти Тартиби мазкур ва қоидаҳои муқаррарнамудаи муассисаи таълимӣ имтиҳонгиранда ҳуқуқ дорад, ки довталабро аз имтиҳон хориҷ намояд. Дар чунин ҳолатҳо



имтиҳонгиранда дар бораи хориҷ кардани довталаб аз имтиҳон санад тартиб дода, сабабашро дар он шарҳ медиҳад. Санадро имтиҳонгиранда(ҳо) имзо карда, довталабро бо он хатман шинос менамоя(нд). Натиҷаи имтиҳони довталабе, ки бинобар вайрон кардани қоида ва тартиби муқарраргардидаи имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус аз имтиҳон хориҷ карда шудааст, аз эътибор соқит доништа мешавад.

27. Ба довталаб барои такроран ё аз нав супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус иҷозат дода намешавад.

28. Санҷишу баҳогузори натиҷаҳои аз имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус бадастovarдаи довталаб тибқи тартиби муқаррарнамудаи муассисаи таълимӣ дар ҳамин муассиса анҷом дода мешавад.

29. Қор ва амалхоеро, ки довталабон дар имтиҳони эҷодӣ ва маҳорати махсус анҷом медиҳанд, танҳо аъзои комиссияи имтиҳонӣ (фанӣ)-и муассисаи таълимӣ санҷида баҳогузори менамоянд.

30. Санҷишу баҳогузори ҷамъбасти натиҷаҳои аз имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус бадастovarдаи довталабон бо истифода аз шакл (рӯйхат)-и муқаррар ва пешниҳоднамудаи Марказ ва протоколи комиссияи имтиҳонӣ (фанӣ)-и муассисаҳои таълимӣ ба расмият дароварда мешавад.

31. Натиҷаҳои имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро комиссияҳои қабули муассисаҳои таълимии дахлдор на дертар аз як рӯз баъди баргузори имтиҳонҳо эълон мекунанд.

32. Бо мақсади таъмини риояи талабот ва ҳалли масъалаҳои бахсталаб хангоми баҳогузори натиҷаҳои имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус, ҳимояи ҳуқуқи довталабоне, ки имтиҳонҳои мазкурро месупоранд, дар давраи баргузори ин имтиҳонҳо дар муассисаи таълимӣ комиссияи апеллятсионӣ таъсис дода мешавад.

Комиссияи апеллятсионӣ барои сари вақт ва воқеъбинона баррасӣ кардани аризаҳои апеллятсионии довталабон дар бораи (1) вайрон кардани тартиби муқарраргардидаи баргузори имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсус ва (ё) (2) норозӣ будан аз ҳоли барои имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус гузошташуда масъул мебошад. Ҳайати комиссияи апеллятсионӣ бо фармоиши ректор (директор)-и муассисаи таълимӣ тасдиқ карда мешавад.

33. Агар муқаррароти танзимкунандаи расмиёти баргузори имтиҳонҳо вайрон карда шуда бошад, довталаб аризаи апеллятсионӣ дар бораи вайрон кардани тартиби муқарраргардидаи баргузори имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро ба комиссияи апеллятсионии муассисаи таълимӣ танҳо дар рӯзи имтиҳон пешниҳод карда метавонад.

34. Комиссияи апеллятсионии муассисаи таълимӣ аризаи апеллятсионии довталабро баррасӣ намуда, (1) дар сурати қонё гардонидани он қарор қабул менамояд, ки натиҷаи имтиҳони довталаб аз эътибор соқит доништа, ба ӯ дар имтиҳонҳои иловагӣ имконияти супоридани имтиҳони дахлдор дода шавад, (2) дар сурати беасос доништани даъвои довталаб қарор қабул мекунад, ки аризаи апеллятсионии довталаб рад карда шуда, натиҷаи имтиҳони ӯ бозэтибор доништа мешавад.

35. Аризаи апеллятсионӣ дар бораи норозӣ будан аз ҳоли барои имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус гузошташуда довталаб шахсан ба



комиссияи апеллятсионии муассисаи таълимӣ дар рӯзи эълони натиҷаҳои имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус пешниҳод менамояд.

36. Тибқи натиҷаҳои баррасии аризаи апеллятсионии довталаб дар бораи норозӣ буданаш аз ҳолҳои барои имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус гузошташуда комиссияи апеллятсионии муассисаи таълимӣ яке аз қарорҳои зеринро қабул менамояд:

- аризаи апеллятсионии довталаб рад ва ҳолҳои гузошташуда бе тағйир монда шавад;

- аризаи апеллятсионии довталаб қонеъ ва ҳолҳои гузошташуда тағйир дода шавад.

37. Вобаста аз натиҷаҳои баррасии аризаи апеллятсионӣ ва қарори қабулгардида ҳолҳои ба довталаб гузошташуда метавонад на фақат зиёд, балки кам ҳам гардад.

38. Комиссияи апеллятсионии муассисаи таълимӣ аризаи апеллятсионии довталабро дар давоми на зиёда аз 2 (ду) рӯз баррасӣ мекунад. Комиссияи апеллятсионӣ уҳдадор аст, ки довталабро дар бораи натиҷаи баррасии аризаи апеллятсионӣ дар давоми на дертар аз 2 (ду) рӯз пас аз қабули қарор хабардор намояд.

39. Натиҷаҳои баррасии аризаи апеллятсионӣ ва қарори қабулгардида бо протоколи баррасии аризаи апеллятсионӣ, ки онро раис ва аъзои комиссияи апеллятсионӣ имзо мекунанд, ба расмӣ дароварда мешавад.

40. Муассисаҳои таълимӣ натиҷаҳои ниҳони имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро пас аз анҷоми имтиҳонҳо тибқи шакл ва муҳлати муқарраркардаи Марказ ба он пешниҳод менамоянд.

3. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

41. Довталабоне, ки танҳо ихтисосҳои супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус талабмекардари интиҳоб менамоянд, имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус ва имтиҳони қисми А (имтиҳони умумӣ)-ро месупоранд ва аз супоридани имтиҳонҳои қисми Б (имтиҳони ихтисос) озоданд.

Довталаб дар баробари интиҳоби ихтисос(ҳо)-е, ки имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб мекунад, метавонад ихтисос(ҳо)-еро низ интиҳоб намояд, ки супоридани чунин имтиҳонро талаб намекунад. Дар ин сурат, вобаста аз дигар ихтисос(ҳо)-и интиҳобкардааш, довталаб бояд ба ғайр аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ва имтиҳони қисми А (имтиҳони умумӣ), инчунин имтиҳони қисми Б (имтиҳони ихтисос)-ро супорад.

Натиҷаи шкалабандишудаи аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус бадастовардаи довталаб дар озмуни тақсимот танҳо ба натиҷаи шкалабандишудаи аз имтиҳони қисми А (имтиҳони умумӣ) бадастовардааш илова карда шуда, барои он ихтисос(ҳо)-и интиҳобкардааш ба ҳисоб гирифта мешавад, ки супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб менамояд.

Дар озмуни тақсимот тибқи ихтисосҳое, ки супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб намекунад, натиҷаи умумии шкалабандишудаи довталаб, ки аз ҳамаи субтестҳои имтиҳони қисми А



(имтиҳони умумӣ) ва имтиҳони қисми Б (имтиҳони ихтисос) ба даст овардааст, ба ҳисоб гирифта мешавад.

42. Барои роҳ ёфтан ба озмуни тақсимот тибқи ихтисос(ҳо)-е, ки супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб менамояд, довталаб бояд аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ва ҳамаи субтестҳои имтиҳони қисми А (имтиҳони умумӣ) ҳолҳои гузаришро соҳиб гардад.

43. Барои роҳ ёфтан ба озмуни тақсимот тибқи ихтисос(ҳо)-е, ки супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб намекунад, довталаб бояд аз ҳамаи субтестҳои имтиҳонҳои қисми А (имтиҳони умумӣ) ва қисми Б (имтиҳони ихтисос) ҳолҳои гузаришро соҳиб гардад.

44. Агар довталаб дар баробари ихтисос(ҳо)-е, ки супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб мекунад, ихтисос(ҳо)-еро низ интиҳоб карда бошад, ки чунин имтиҳонро талаб намекунад, он гоҳ:

- дар сурати ба даст овардани ҳолҳои гузариш аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ва ҳамаи субтестҳои имтиҳонҳои қисми А (имтиҳони умумӣ) ва қисми Б (имтиҳони ихтисос) ӯ ба озмуни тақсимот аз рӯи ҳамаи ихтисосҳои интиҳобкардааш роҳ дода мешавад;

- дар сурати ба даст овардани ҳолҳои гузариш аз ҳамаи субтестҳои имтиҳонҳои қисми А (имтиҳони умумӣ) ва қисми Б (имтиҳони ихтисос) ва соҳиб нагардиданаш ба ҳоли гузариш аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ӯ ба озмуни тақсимот аз рӯи он ихтисос(ҳо)-и интиҳобкардааш роҳ дода мешавад, ки супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб намекунад;

- дар сурати ба даст овардани ҳолҳои гузариш аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ва ҳамаи субтестҳои танҳо имтиҳони қисми А (имтиҳони умумӣ) ва соҳиб нагардиданаш ба ҳоли гузариш аз як ё якчанд субтести қисми Б (имтиҳони ихтисос) ӯ ба озмуни тақсимот аз рӯи он ихтисос(ҳо)-и интиҳобкардааш роҳ дода мешавад, ки супоридани имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсусро талаб мекунад.

45. Тақсимои довталабони ҳолҳои гузаришро аз имтиҳони эҷодӣ ё маҳорати махсус ва ҳамаи субтестҳои имтиҳони қисми А (имтиҳони умумӣ) соҳибгардида аз рӯи ихтисосҳои интиҳобкардаашон тибқи тартиби муқарраргардида амалӣ карда мешавад.

46. Баъд аз анҷоми тақсимои довталабон аз рӯи ҳар ихтисос вобаста аз муассисаи таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, шакл ва намуди таҳсил аз рӯи ихтисос рӯйхатҳои ниҳой тартиб дода мешавад. Рӯйхатҳои тақсимои довталабонро директори Марказ тасдиқ ва барои қабули донишҷӯён ба муассисаҳои таълимӣ пешниҳод мекунад. Ба рӯйхатҳо метавонад маълумоти зарурӣ илова шавад.

47. Комиссияҳои қабули муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбӣ қабули ҳуҷҷатҳоро (барасмиятдарории парвандаҳои шахсӣ, бастанӣ шартномаҳо ва дигар равандҳои дахлдор) тибқи қоидаҳои қабул анҷом медиҳанд.

